

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 13/18, 30 Mart 2018)

Geçen hafta neler oldu?

*** Bir yılı aşkın süredir tıkanan ilişkileri yeniden müzakere etmek için Bulgaristan'ın Varna kentinde düzenlenen AB-Türkiye liderler zirvesinden hiçbir çözüm veya uzlaşma çıkmadı. Türkiye'deki demokrasi ve insan hakları sorunu, Yunanistan ve Kıbrıs Rum Kesimi'yle yaşanan gerilim ile Suriye konularında anlaşma sağlanamadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan "Vize serbestisi için biran önce adım atılmalı" dedi. Ortak yapılan toplantıda diyalogun süreceği açıklandı.

*** Cumhurbaşkanı Erdoğan "Metal yorgunluğunu Afrin harekatiyle birlikte dirilişe çevirdik" dedi. CHP "Afrin Operasyonu'nun oy uğruna iç siyasete malzeme edilmesine" tepki gösterdi. Geçtiğimiz yıl yapılan referandumun ardından yeniden partisinin başına geçen Cumhurbaşkanı'nın ilk açıklamalarından birisi "Partide metal yorgunluğu var. Teşkilatları yenileyeceğiz." olmuştur.

*** Erdoğan, Zeytin Dalı Harekâtı'ndan bir sonraki hedefin Tel Rıfat olacağı sinyalini verdi; "Kısa sürede Tel Rıfat'ı da kontrol altına alıp harekâtı amacına ulaştıracağız" dedi.

*** Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısında Menbiç vurgusu öne çıktı. Türkiye'nin Menbiç, Sincar ve Kandil'de "bizzat inisiyatif kullanmaktan çekinmeyeceği" belirtildi.

*** Cumhurbaşkanı Erdoğan, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki savaş karşıtı öğrencileri "O komünist, o vatan haini terörist gençlere üniversitede okuma hakkı vermeyeceğiz" diyerek hedef aldı. Ardından öğrencilerin yurt ve evlerine baskınlar düzenlendi. **(Ayrıntılar bültende...)**

*** English PEN'in "İfade özgürlüğü tehlikede" başlıklı raporunda Türkiye'de muhalif görüşte olan aydınlara yönelik "susturma politikası" izlendiği belirtildi. **(Haberin devamı bültende...)**

*** Özgür Gündem'in kapatılmasının ardından yayına başlayan Özgürlükçü Demokrasi Gazetesi'ne baskın düzenlendi. Gazeteye kayyum atandı. **(Haberin devamı bültende...)**

*** HRW, Türkiye'yi hükümet politikalarını barışçıl bir biçimde eleştiren sosyal medya kullanıcılarına baskı uygulamakla suçladı; "Sosyal medya operasyonları Türkiye hükümetinin bugüne kadar düştüğü en dip nokta" dedi. **(Haberin devamı bültende...)**

*** İçişleri Bakanlığı, 19 ile 26 Mart tarihleri arasında sosyal medya paylaşımları nedeniyle 259 kişi hakkında soruşturma başlatıldığını açıkladı.

*** Kaos GL ve Pembe Hayat'ın 2013-2017 yıllarını kapsayan 'Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Temelli İnsan Hakları İzleme Raporu' yayınlandı. Raporda son beş senede Türkiye'de gerçekleşen nefret suçları, yaşam hakkı ihlalleri, nefret söylemi vakaları, yargı süreçleri ve yargı kararları yer alıyor. Erişim için; <https://goo.gl/ypPbtX>

PEN raporu: “Türkiye’de ifade özgürlüğü can çekiyor”

Prof. Dr. Yaman Akdeniz ile Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak English PEN için “Türkiye’de Can Çekişen İfade Özgürlüğü: OHAL’de Yazarlar, Yayıncılar ve Akademisyenlerle İlgili

Hak İhlalleri” başlıklı bir rapor hazırladı.

Raporda, Olağanüstü Hal (OHAL) döneminde hükümetin muhalif görüşte olan aydınlara yönelik “susturma politikası” izlediği vurgulandı; “Türkiye, muhalif görüşteki akademisyenden milletvekiline, sanatçıdan, gazeteci ve yazarına kadar hemen herkesin terör propagandası yaptığı veya terör örgütü üyesi olduğu gerekçesiyle sorgulanıp, tutuklanabildiği ve yargılandığı bir dönemden geçmektedir” dendi.

OHAL döneminde 140 basın-yayın kuruluşu ve 30 yayınevinin kapatıldığı, 520 gazetecinin yargılandığı belirtildi. Bu dönemde yargılanan 80 yazardan 3’ü yazdığı kitaplardan dolayı, diğerleri ise çoğunlukla basında yayımlanan yazıları ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle “terör” suçlamasıyla karşı karşıya. 19’u halen tutuklu olan yazarlardan yargılaması sonuçlanan 26’sı ceza aldı, 8’i ise beraat etti.

Raporun verilerine göre 2010-2017 arasında “terör propagandası” suçundan toplam 94 bin 396 dava açıldı, 26 bin 921 mahkumiyet kararı verildi, 4 bin 622 kararda da hükmün açıklanması geri bırakıldı. Aynı dönemde “örgüt üyeliği”nden 115 binin üzerinde dava açıldı; 37 bin 356 mahkumiyet ve 624 hükmün ertelenmesi kararı verildi.

TCK 299. maddesinde yer alan Cumhurbaşkanına hakaret suçu ile ilgili ceza soruşturmalarında da ciddi artış görüldü. 2010-2016 arasında açılan toplam 6 bin 860 davanın 6 bin 272 tanesi Recep Tayyip Erdoğan’ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra açıldı. 1315 mahkumiyet kararı verilirken, bunlardan 1162 tanesi Cumhurbaşkanı Erdoğan döneminde verildi. 2016 yılı içinde açılan 38 bin 254 ceza soruşturmasının tamamı da sadece Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ilgili.

Raporun tamamına erişim için; <https://goo.gl/Mn3BRZ>

Erdoğan: “Komünist terörist gençlere okuma hakkı vermeyeceğiz”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Boğaziçi Üniversitesi’nde Afrin’e dönük hareket için lokum dağıtımını “Katliamın lokumu olmaz” sözleriyle protesto eden öğrencileri “O

komünist, o vatan haini terörist gençlere üniversitede okuma hakkı vermeyeceğiz” diyerek hedef aldı.

Erdoğan "gereğini yapacağız" derken öğrencilerin kaldığı yurt ve evlere baskınlar düzenlendi, baskınları üniversite kampüsünde protesto eden öğrenciler de gözaltına alındı. Gözaltındakilerin bir kısmı serbest bırakılırken üniversiteki polis baskısı hafta boyunca sürdü. Öğrencilerden 11'i halen İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde tutulurken gözaltı süreleri bir hafta daha uzatıldı.

İnsan Hakları Derneği (İHD), yaptığı açıklamada "Her tür muhalefet 'vatan hainliği' ve 'terörist' olmakla niteleniyor; yasalarda yeri olmayan suçlar üretilerek suçta ve cezada kanunilik prensibi de yok sayılıyor... Öğrencilere birbiri ardına yapılan gözaltı operasyonları, üniversitelerde gerginliğin tırmandırılmak istendiğini düşündürüyor." dedi.

19 Mart Pazartesi günü bir grup öğrencinin Afrin'de 46 askerin hayatını kaybetmesinin ardından üniversite kampüsünde masa açarak lokum dağıtmasını savaş karşıtı öğrenciler "İşgalin katliamın lokumu olmaz" yazan pankart açarak protesto etmiş, iki grup arasında tartışma yaşanmış ve lokum standına saldırıldığı öne sürülmüştü. 20 Mart'ta AKP Gençlik Kolları, polis kontrolünde yürüyüş düzenleyerek lokum standına yapılan saldırıyı protesto etmiş, yapılan açıklamada savaş karşıtı öğrenciler hakkında "terörist" ifadesi kullanılmıştı. Erdoğan'ın da konuyla ilgili açıklamalarından sonra üniversite adeta polis ablukasında tutuluyor.

Özgürlükçü Demokrasi Gazetesi'ne kayyum atandı

Özgürlükçü Demokrasi Gazetesi'nin İstanbul Beyoğlu ilçesinde bulunan merkez binası ve gazetenin basımının yapıldığı matbaa gece yarısı polis tarafından basıldı. Gazete imtiyaz sahibi ve matbaa sahibinin de

aralarında olduğu 24 kişi gözaltına alındı. Gazetenin Genel Yayın Yönetmeni Yılmaz Yıldız'ın evine de baskın yapıldı.

Yazar Hüseyin Aykol gazetenin TMSF'ye devredildiğini ve kayyum atandığını öğrendiklerini söyledi. Ayrıca gazete hakkında "basın suçları" ve "terör suçları" kapsamında iki ayrı soruşturma yürütüldüğü öğrenilirken dosyalarda gizlilik kararı bulunuyor. Gözaltına altındakilerin 'örgüt üyeliği' ve 'örgüt propagandası'yla suçlandığı belirtiliyor. Gazete binası polis ablukasında tutulurken kayyum atanmasıyla ilgili ise henüz resmi bir tebligat bulunmuyor. Özgürlükçü Demokrasi, Özgür Gündem'in 16 Ağustos 2016'da kapatılmasının ardından, 23 Ağustos 2016'da yayına başlamıştı. O tarihten bu yana çeşitli baskılarla yüz yüze kalan gazetenin internet sitesi 79 kez engellendi.

Özgür Gündem Davaları

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi eski Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ile Hüseyin Aykol, Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan, yazar Ayşe Batumlu,

ve muhabir Ersin Çaksu hakkında açılan davalar sonuçlandı.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi Keskin ve Çapan'ı "Türklüğü, Cumhuriyeti, devletin kurum ve organlarını aşağılama" suçundan 2 yıl 3'er ay hapse mahkum etti. İki isim, 21 Kasım 2015 tarihli "Susmak katliam, direnmek zafer", 22 Kasım 2015 tarihli "Nisebin ve Geve'den Çağrı: Soykırım Saldırılarına Karşı Her Yerde Serhildana" ve 25 Kasım 2015 tarihli "Êdi bes e" başlıklı haber ve yazılar nedeniyle yargılanıyorlardı.

Keskin ve Çapan İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen davada ise 'Cumhurbaşkanına hakaret' suçlamasıyla 5 yıl 3'er ay hapis cezasına çarptırıldı. Aynı davada yargılanan Çaksu 11 ay 20 gün, Aykol 1 yıl 3 ay 12 gün hapse mahkum oldu. Çaksu ve Aykol'un cezaları ertelendi.

Özgür Gündem gazetesi yazarlarından avukat Ayşe Batumlu'nun bir yazısına dair açılan dava da sonuçlandı. Batumlu'yu 5 ay hapse mahkum eden İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi hükmü erteledi.

Keskin, mahkeme kararına karşı sosyal medya hesabından "Özgür Gündem Genel Yayın Yönetmenliği nedeniyle, hakkımda toplam 7,5 yıl hapis cezası verildi. İsyan ediyorum" paylaşımı yaparak tepki gösterdi. Hakkında 143 dava olan Keskin'e, bu güne kadar 355 bin 920 TL para cezası verilirken, bunun 105 bin 920 TL'si onaylandı. Yargıtay'da ise onaylamayı bekleyen 250 bin TL para cezası ve 5 yıl hapis cezası bulunuyor.

HRW: "Sosyal medya operasyonları bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılıyor"

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch/HRW) yaptığı açıklamayla Afrin Harekatı'nı sosyal medyada eleştiren çok sayıda kişinin gözetimine alındığına ve haklarında dava açıldığına dikkat çekti.

İçişleri Bakanlığı, 26 Şubat'ta yaptığı açıklamada Afrin Harekatı'nın başladığı 20 Ocak tarihinden itibaren sosyal medya paylaşımları ve protestolar nedeniyle 845 kişinin gözetimine alındığını açıklamıştı. Bakanlık, Şubat ayı sonundan bu yana da yeni soruşturmaların açılmaya devam ettiğini bilahare açıkladı. Ayrıca, bu süreçte HDP'li yedi milletvekili hakkında da soruşturma başlatıldı.

HRW, konuyu, "Bu baskı dalgası kişilerin görüşlerini barışçıl yollarla ifade etme hakkını ihlal ediyor" şeklinde yorumladı. "Barış çağrısı yapan tweet'ler atan kişilerin gözetimine almak ve haklarında kovuşturma başlatmak Türkiye hükümetinin bugüne kadar düştüğü en dip nokta" olduğunu belirten örgütün Avrupa ve Orta Asya Direktörü Hugh Williamson "Türkiye, kişilerin askeri hareketler de dahil her türlü hükümet politikasını barışçıl yollarla eleştirme haklarına saygı göstermeli" dedi.

Afrin'le ilgili tweetleri yüzünden haklarında soruşturma açılan bir gazeteci, bir politikacı, bir belgeselci, bir LGBT aktivisti ve bir insan hakları kuruluşu üyesinin dosyalarını örnek

olarak inceleyen HRW, sosyal medya operasyonlarının bir cezalandırma yöntemi olarak kullanıldığı kanaatine varıldığını açıkladı.

Son bir haftada 259 kişiye sosyal medya soruşturması

İçişleri Bakanlığı, 19-26 Mart tarihleri arasında 783 sosyal medya hesabının incelendiğini ve bu hesaplardan yapılan paylaşımlarla ilgili 259 kişi hakkında soruşturma

başlatıldığını duyurdu. Bakanlık açıklamasına göre sosyal medya kullanıcılarına 'örgüt propagandası', 'devlet büyüklerine hakaret', 'halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk', 'devletin bölünmez bütünlüğüne kast' gibi suçlamalar yöneltildi. Ayrıca aynı dönemde yürütülen iç güvenlik operasyonlarında terör bağlantılı suçlamalarla 1351 kişinin gözaltına alındığı açıklandı.

Söz konusu operasyonlar kapsamında Kocaelin'de gözaltına alınan ve polis tarafından 'mehter marşıyla adliyeye sevk edilen 11 kişiden 6'sı 'örgüt üyeliği' ve 'örgüt propagandası' suçlamasıyla tutuklandı. Muğla'da da üniversite öğrencisi olan bir sosyal medya kullanıcısı 'örgüt propagandası' ve 'devlet büyüklerine hakaret' suçlamasıyla tutuklandı.

HDP'li Baydemir'e verilen hapis cezası onandı

Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 9. Ceza Dairesi, HDP Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'e polise hakaret suçundan verilen hapis cezasını onayladı. Diyarbakır 4. Asliye Ceza Mahkemesi, Baydemir'i 2012 yılında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi başkanırken, Barış ve Demokrasi Partisi'nin (BDP)

düzenlemek istediği mitingin yasaklanması nedeniyle gittiği valilik önünde kendilerini engelleyen polisler tepki gösterdiği için 'kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret'ten 1 yıl 5 ay 15 gün hapis cezasına mahkum etmiş ve cezayı ertelememişti. İtiraz üzerine yerel mahkemenin bu hükmünü bozan istinaf mahkemesi yeniden yargılama sonucu Baydemir hakkında yine aynı cezaya hükmetti. Böylelikle karar kesinleşti.

Eski Bakan Abdülatif Şener 'Cumhurbaşkanına hakaret' ile suçlandı

AKP'nin kurucuları arasında olan eski bakanlardan Abdülatif Şener

hakkında, Twitter paylaşımlarıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle iddianame düzenlendi. Erdoğan'ın şikayeti üzerine başlatılan soruşturma kapsamında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Suçları Soruşturma Bürosu'nca hazırlanan iddianamede Şener'in değişik tarihlerde Twitter hesabından yaptığı paylaşımlarla, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kişilik haklarına saldırı kastıyla şeref, haysiyet ve onuruna yönelik ağır hakaret, saldırı ve iftirada bulunduğu" öne sürüldü, 4 yıl 6 aya kadar hapisle cezalandırılması istendi.

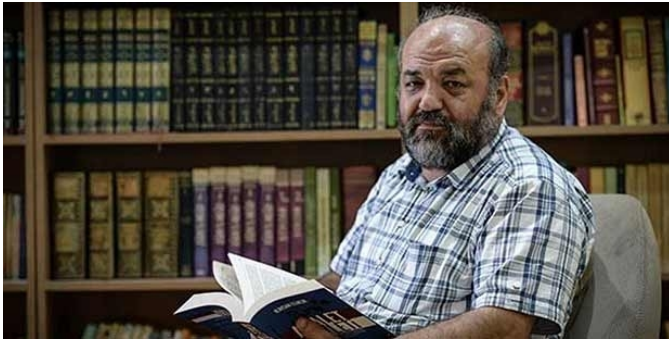
Sanatçı Ferhat Tunç hakkında hapis istemi

Sosyal medyadaki paylaşımları nedeniyle yargılanan sanatçı Ferhat Tunç hakkında 9 yıl 4 aya kadar hapis cezası istendi.

İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmada savcılık, sanatçının Twitter ve Instagram üzerinden 2015 ve 2016

yıllarında yaptığı paylaşımlar nedeniyle 'zincirleme şekilde terör örgütü propagandası yapmak' suçundan cezalandırılmasını talep etti. Davaya 3 Mayıs 2018'de saat 11.00'de devam edilecek.

Tunç hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle açılmış iki ayrı dava daha var. 'Halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması 18 Nisan'da Büyükçekmece 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülecek. 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' davası ise 11 Temmuz'da Büyükçekmece 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlayacak.

Yazar İhsan Eliaçık hakkında 'örgüt propagandası'ndan hapis talebi

Bir internet sitesinde yayınlanan yazıları nedeniyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan

ilahiyatçı yazar İhsan Eliaçık hakkında savcılık, 7 yıl 6 aya kadar hapis cezası istedi. Yazılarda "devletin güvenlik güçlerince yürütülen meşru ve haklı operasyonlarla ilgili olumsuz bir algı" oluşturulmaya çalışıldığı ileri süren savcılık, Eliaçık'ı 'terör örgütü propagandası' ile suçladı. Duruşma ertelendi.

Tutuklu avukatlar hakkındaki soruşturma tamamlandı

'Örgüt üyeliği' iddiasıyla tutuklanan Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20

avukatla ilgili soruşturma tamamlandı. Hazırlanan iddianamede, Halkın Hukuk Bürosu'nun "DHKP/C'nin alt yapılması" olduğu öne sürüldü. 3 avukat hakkında 'örgüt yöneticiliği' suçlamasıyla 22 yıl 6'şar aya kadar hapis, 17 avukat hakkında ise, 'örgüt üyeliği' suçlamasıyla 15'er yıla kadar hapis cezası talep edildi.

85 yıllık tiyatro oyununa "müstehcenlik" yasağı

Samsun'da 19 Mayıs Anadolu Lisesi Tiyatro Kulübü öğrencilerinin 8 aydır sahneye koymak için çalıştıkları "Lüküs Hayat" isimli tiyatro oyunu Milli Eğitim Bakanlığı'nın engeline takıldı.

1933 yılında yazılan ve o tarihten beri sahnelenen müzikale Samsun

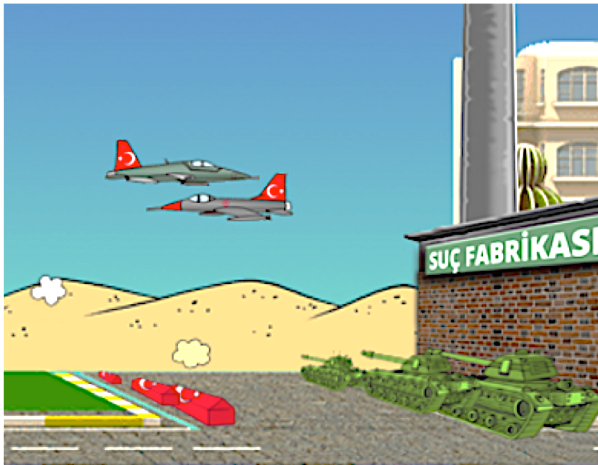
İlkadım İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, "argo ve müstehcen" olduğu gerekçesiyle izin vermedi. Öğrencilere eserin orjinal metninde yer alan ilgili sözcükleri çıkartmaları koşuluyla oyunu sahneleyebilecekleri söylendi.

DÜŞÜNCE SUÇLARI MÜZESİ'NDE BU HAFTA

Gündemden uzak kalmayın

Düzenli olarak güncellenen müzemizden gündemi en eğlenceli biçimde takip edin.

Afrin

Veyis Ateş'in Çobaney'de Afrinlilerle yaptığı röportajlar, Habertürk TV'nin Afrin Özel yayınında yayımlandı. 27 Mart tarihli yayında konuşan Afrinliler, Özgür Suriye Ordusu'nun kentte yaptığı talan ve zulümleri anlattı, ancak çevirmen "YPG talan etti" diye çevirdi.

İfade Özgürlüğü

Hapisaneler tıkabasa doldu. Gazeteciler, sanatçılar, akademisyenler hakkında dava üstüne dava açılıyor, ceza kesiliyor. İçeri girmek için sıra bekleyenler, tutuklulukları ne kadar süreceği belli olmayan içerdekiler ve en altta da ve çoktandır içeride olanlar.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- 27 Mart günü Ferhat Tunç'un terör örgütü propagandası yaptığı gerekçesiyle yargılandığı dava İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Sosyal medyadaki paylaşımları nedeniyle yargılanan sanatçı Ferhat Tunç hakkında 'örgüt propagandası' suçlamasıyla hapis cezası istendi. Davaya 3 Mayıs 2018'de saat 11.00'de devam edilecek.
- 27 ve 29 Mart günü Barış İçin Akademisyenlerin duruşmaları İstanbul 14, 24, ve 37. Ağır Ceza Mahkemelerinde görüldü. Duruşmalar 12 ve 19 Haziran'a ertelendi.

Gelecek Haftanın Duruşmaları

- 3 Nisan günü Hasan Cemal'in "Çekilme Günlükleri" adlı yazı dizisi nedeniyle yeniden yargılandığı dava İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Özgür Gündem Nöbetçi Genel Yayın yönetmenliği yaptığı için yargılanan Erol Önderoğlu'nun suçuna iştirak eden üç sivil itaatsizin yargılandığı dava 3 Nisan günü 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde saat 11.10'da görülecek.
- Barış için Akademisyenlere açılan davalar bu hafta boyunca Çağlayan Adliyesi'nde devam edecek. Akademisyenler İstanbul 14, 24, 32, 36 ve 37. Ağır Ceza Mahkemelerinde yargılanacak. Duruşmalar 09.00 itibariyle başlayacak.
- 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Gülen cemaatine yönelik olarak başlatılan soruşturmalar kapsamında eski Zaman yazarları Şahin Alpay, Ali Bulaç, Ahmet Turan Alkan ve Mümtazer Türköne'nin de aralarında bulunduğu 22'si tutuklu 31 sanıklı davanın gelecek duruşması 5 Nisan günü, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Silivri Ceza ve İnfaz Kurumları Kampüsü karşısında bulunan duruşma salonunda görülecek.